

Володимир ТРОШКІН
здобувач вищої освіти 1 курсу ОС «магістр»
спеціальності 242 Туризм
Науковий керівник: **БАБУШКО Світлана Ростиславівна**
доктор педагогічних наук, професор
Національний університет фізичного
виховання і спорту України,
м. Київ

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

Питання використання методів і форм організації освітнього процесу завжди перебувало в колі інтересів науковців і педагогів, оскільки використання їх переваг може значно удосконалити освітній процес, зробити його більш ефективним і результативним. Тому метою доповіді є висвітлення досвіду закладів вищої освіти (далі ЗВО) Великої Британії з організації освітнього процесу.

Як відомо, у Британії заклади вищої освіти є незалежними, самоврядними органами, що займаються викладанням, науковими дослідженнями, діяльність яких урегульована відповідним законодавством. Більшість з них частково фінансується державою. Вищу освіту можна здобути у закладах різного типу.

Сьогодні у Британії існує величезна кількість навчальних курсів, програм навчання та навчальних закладів. Висвітлюючи філософські та педагогічні концепції, які домінують в англійській педагогіці, відзначимо велику кількість різноманітних теорій, концепцій, наукових шкіл, які з різних точок зору розглядають питання виховання і професійної освіти. Багато з них мають протилежні погляди на освіту, але водночас дуже схожі. Незалежно від того, який навчальний заклад або програма, сам освітній процес буде організований практично однаково, з використанням стандартних форм організації навчання [3].

Одним із шляхів удосконалення освітнього процесу заклади вищої освіти Великої Британії вважають реалізацію принципів гуманізму та індивідуальних

особливостей студентів, здійснення особистісно орієнтованого підходу у підготовці фахівців, диференціацію завдань і методики навчання залежно від можливостей студентів.

В університетах і коледжах Великої Британії, як правило, використовуються різноманітні методи та форми організації роботи студентів. Слід врахувати, що в залежності від спеціальності, програма і тижневе навантаження будуть різними, адже у кожного факультету та спеціальності є свій розклад. Наприклад, на одних спеціальностях, студенти повинні відвідувати лекції протягом усього тижня, на інших – лише кілька годин на тиждень відводиться лекційним заняттям, а решту часу присвячується самостійній роботі [1].

Лекції – одна з форм організації навчання в університеті Великобританії. Особливістю лекцій у ЗВО Великої Британії є: великі за наповненістю класи, тривалість заняття близько години, упродовж яких викладачі викладають зміст навчальної дисципліни, а студенти конспектують те, що викладається. На лекції може бути присутні понад 100 студентів. Студенти лише конспектують матеріал лекції і не можуть задавати питання і обговорювати матеріал. Лекції, як правило, призначені для того, щоб викласти новий матеріал, який згодом буде розбиратися на семінарах і практичних заняттях, або самостійно студентом.

Натомість, семінари – це заняття, під час яких студенти і викладач тісно взаємодіють, обговорюючи тему. На відміну від лекції, на семінарах присутня невелика кількість студентів. Найчастіше в університетах Великої Британії семінари тривають довше, ніж лекції. Тема семінару, зазвичай, це – матеріал попередньої лекції. Основне завдання семінару – обговорення та дискусія з певної проблеми, що вивчається. Вимога до студентів полягає не стільки у наданні правильної відповіді, скільки у розумінні різних аргументів і точок зору з одного й того ж питання, і на цій основі вміння висвітлити своє бачення проблеми і сформулювати власні висновки.

Практикум – частина курсів в університетах Великої Британії, що включає такі форми роботи, як практичні семінари, лабораторні заняття або тренінги. Ці заняття призначені для того, щоб дати студенту практичний досвід застосування теорії на практиці і розвивати їх практичні навички. Найчастіше на цих заняттях студент працює індивідуально, але є групові заняття також

Стажування – процес навчання, в якому студент отримує певні практичні навички, працюючи на підприємстві або, наприклад, в лікарні. Ці заняття проходять як частина навчальної програми. Більшість освітніх програм включає стажування, тобто студенти мають можливість працювати під час навчання і отримати відповідний досвід, знання і навички, необхідні для подальшого працевлаштування після закінчення університету. Стажування не є обов'язковою частиною програми, їх наявність в освітніх програмах і в освітньому процесі визначається університетом і кафедрами.

Самостійна робота – невід'ємна частина навчання в університеті Великої Британії. Проводиться індивідуально студентом або в групі студентів з метою дослідження певної теми, проведення незалежного дослідження або підготовки презентації. Основне завдання самостійної роботи – допомогти студенту розвинути навички критичного аналізу та навички самостійного дослідження.

Також у освітньому процесі ЗВО Великої Британії присутня велика кількість писемної роботи найрізноманітніших видів. Проте останнім часом ЗВО впроваджують більш сучасні форми проведення цього виду роботи. До прикладу, написати комп'ютерну програму, підготувати стендову доповідь на тему, чи підготувати практичну роботу.

У Великій Британії та більшості інших англomовних країн, на жаль, шкільний атестат України не визнається еквівалентним атестатом про середню освіту. Тому випускникам з України не дозволяють відразу після школи поступати в університет. Щоб прирівняти свою освіту до стандарту, необхідного для вступу в англійський університет, учні мають закінчити дворічну програму A-level у приватній школі-пансіоні, поступити на аналогічну програму в коледж або закінчити програму Foundation при університеті.

На відміну від приватних шкіл, у програмі коледжів немає театральних вистав, спортивних змагань та інших додаткових дисциплін, які покликані дати гарну фізичну підготовку і розвинути таланти. Основна мета коледжу – підготувати студента до здачі іспитів та вступу у британський університет з максимально високим результатом. Зарахування в університети відбувається на підставі результатів здачі іспитів на A-level або IB. Здати ці іспити можна як у старших класах британської школи, так і в коледжі.

У професійній освіті Великобританії прийняті п'ять рівнів професійної компетенції: перший рівень (NVQ level 1) – виконання простої одноманітної роботи; другий рівень (NVQ level 2) – виконання роботи автономно і відповідально; третій рівень (NVQ level 3) – виконання складних, комплексних і творчих видів діяльності з відповідальністю з широкого спектру діяльності в рамках професії (для деяких професій це найвищий рівень кваліфікації); четвертий рівень (NVQ level 4) – виконання комплексних і спеціалізованих робіт, пов'язаних з вирішенням професійних проблем, плануванням, проектуванням і особистою відповідальністю за виконану роботу; п'ятий рівень (NVQ level 5) – виконання робіт, які вимагають навичок менеджменту, особистої відповідальності та лідерських якостей (лише п'ятий рівень вважається рівнем вищої професійної освіти) [4].

Таким чином, у закладах вищої освіти Великої Британії використовуються різні методи і форми організації освітнього процесу. Важливою їх рисою є розвиток практичних навичок, вміння застосувати отримані теоретичні знання на практиці у сфері своєї майбутньої професії.

Список використаних джерел:

1. EDUSTEPS. Education abroad step-by-step. URL: <https://edusteps.com.ua>
2. Academic Pathways Across Counties. Glossary. URL: <https://academiccareermaps.org/glossary>
3. Навчання в Англії. URL: https://osvita.ua/abroad/higher_school/england
4. University of Oxford. Faculty of English. URL: <https://www.english.ox.ac.uk>